

Zadeva C-165/20

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

16. april 2020

Predložitveno sodišče:

Verwaltungsgericht Berlin (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

30. marec 2020

Tožeča stranka:

ET kot stečajni upravitelj družbe Air Berlin PLC & Co.
Luftverkehrs KG (AB KG)

Tožena stranka:

Bundesrepublik Deutschland

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba za odpravo odločbe o dodelitvi pravic za letalstvo

Predmet in pravna podlaga predloga

Razlaga prava Unije, v obravnavani zadevi določb direktiv 2003/87/ES, 2008/101/ES in Uredbe (EU) št. 2013/389; člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba Direktivo 2003/87/ES in Direktivo 2008/101/ES ob upoštevanju uvodne izjave 20 Direktive 2008/101/ES razlagati tako, da ne dopuščata odprave brezplačne dodelitve pravic za letalstvo operaterju zrakoplovov za obdobje od leta 2018 do leta 2020, če so mu bile dodeljene za obdobje od leta 2013 do leta 2020 in je leta 2017 prenehal opravljati letalsko dejavnost zaradi stečaja?

Ali je treba člen 3f(1) Direktive 2003/87/ES razlagati tako, da je odprava odločbe o dodelitvi pravic po prenehanju opravljanja letalskih dejavnosti zaradi stečaja odvisna od tega, ali letalske dejavnosti nadaljujejo drugi operaterji v zračnem prevozu? Ali je treba člen 3f(1) Direktive 2003/87/ES razlagati tako, da gre za nadaljevanje letalskih dejavnosti, če so bile pravice do pristajanja na tako imenovanih koordiniranih letališčih (slotih) delno (za kratke in srednje dolge linije insolventne letalske družbe) prodane trem drugim operaterjem v zračnem prevozu?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen:

Ali so določbe členov 10(5), 29, 55(1)(a) in (3) ter 56 Uredbe 389/2013 (Uredba o določitvi registra iz leta 2013) združljive z Direktivo 2003/87/ES in Direktivo 2008/101/ES in veljavne, če ne dopuščajo izdaje že dodeljenih, vendar še ne izdanih brezplačnih pravic za letalstvo v primeru, da operater v zračnem prevozu zaradi stečaja preneha delovati?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

Ali je treba direktivi 2003/87/ES in 2008/101/ES razlagati tako, da je odprava odločbe o brezplačni dodelitvi pravic za letalstvo v skladu s pravom Unije nujna?

4. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen in če je odgovor na tretje vprašanje nikalen:

Ali je treba člene 3c(3a), 28a(1) in (2) ter 28b(2) Direktive 2003/87/ES, kakor so bili spremenjeni z Direktivo (EU) 2018/410, razlagati tako, da se tretje trgovalno obdobje za operaterje zrakoplovov ne konča s koncem leta 2020, temveč šele leta 2023?

5. Če je odgovor na četrto vprašanje nikalen:

Ali je mogoče pravice do dodatne dodelitve brezplačnih pravic do emisije za operaterje zrakoplovov za tretje trgovalno obdobje po koncu tretjega trgovalnega obdobja uveljaviti s pravicami četrtega trgovalnega obdobja, če se upravičenost do take dodelitve po sodni poti ugotovi šele po izteku tretjega trgovalnega obdobja, ali pa s koncem tretjega trgovalnega obdobja pravice do dodelitve, ki še niso bile uveljavljene, prenehajo veljati?

Navedene določbe prava Unije

Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spremembi Direktive 2003/87/ES z namenom izboljšanja in razširitve sistema Skupnosti za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov,

zlasti člen 10a(19) in (20) Direktive 2003/87, kakor je bil spremenjen s Sklepom (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015,

člen 10a(19) in (20) Direktive 2003/87, kakor je bil spremenjen z Direktivo (EU) 2018/410 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2017,

člen 3c(1), (2) in (3a), člen 3f(1) in (8) ter člen 28a(1), (2) in (4) Direktive 2003/87, kakor so bili spremenjeni z Direktivo 2018/410,

člen 10(5), člen 29, člen 55(1)(a), člen 56(3) Uredbe Komisije (EU) št. 389/2013 z dne 2. maja 2013 o določitvi registra Unije

Sklep 377/2013/EU z dne 24. aprila 2013, uredbi (EU) št. 421/2014 z dne 16. aprila 2014 in (EU) 2017/2392 z dne 29. decembra 2017

Člena 107 in 119 PDEU ter člena 17 in 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah

Direktiva 2008/101/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o spremembi Direktive 2003/87/ES zaradi vključitve letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti, uvodna izjava 20

Navedene določbe nacionalnega prava

Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (Treibhausgas-Emissionshandelsgesetz – TEHG) (zakon o trgovanju s pravicami do emisije toplogrednih plinov, v nadaljevanju: TEHG), členi 2(6), 9(6), 11 (kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 15. julija 2013), 11(1) in (6) (kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 18. januarja 2019) ter 30

Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (Zuteilungsverordnung 2020 – ZuV 2020) (uredba o dodelitvi pravic do emisije toplogrednih plinov v trgovalnem obdobju od leta 2013 do leta 2020),

Verwaltungsverfahrensgesetz (zakon o upravnem postopku, v nadaljevanju: VwVfG), člena 48 in 49

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Družba Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (AB KG) (v nadaljevanju: družba Air Berlin) je do druge polovice leta 2017 delovala kot komercialni operater zrakoplovov, za katerega je veljala obveznost trgovanja s pravicami do emisije. Deutsche Emissionshandelsstelle (nemški urad za trgovanje s pravicami do emisij) je z odločbo z dne 12. decembra 2011 družbi Air Berlin dodelil skupno 28.759.739 pravic za letalstvo za obdobji dodelitve 2012 in 2013–2020. Za leta od

2013 do 2020 je bilo dodeljenih 3.174.922 pravic za letalstvo za vsako leto. Z odločbo z dne 15. januarja 2015 je nemški urad za trgovanje s pravicami do emisij na podlagi prenehanja vključevanja mednarodnih letov, navedenih v Uredbi (EU) št. 421/2014, v obveznost trgovanja s pravicami do emisije, ki je bilo s to uredbo uvedeno za obdobje 2013–2016, odločbo o dodelitvi z dne 12. decembra 2011 delno razveljavil in določil dodelitev 18.779.668 pravic za letalstvo. Ta odločba o odpravi je dokončna.

- 2 Družba Air Berlin je 15. avgusta 2017 vložila predlog za začetek postopka v primeru insolventnosti nad svojim premoženjem. Pristojno stečajno sodišče je zoper družbo Air Berlin začelo postopek v primeru insolventnosti brez postavitve upravitelja (začasna samouprava). Dne 28. oktobra 2017 je družba Air Berlin uradno prenehala delovati. Z odločbo stečajnega sodišča z dne 1. novembra 2017 se je začel glavni postopek v primeru insolventnosti. ET je bil 16. januarja 2018 imenovan za stečajnega upravitelja.
- 3 Nemški urad za trgovanje s pravicami do emisij je 28. februarja 2018 ET kot stečajnemu upravitelju izdal odločbo s petimi točkami. V točki 1 je odločbo z dne 12. decembra 2011 v različici, ki izhaja iz odločbe o razveljavitvi z dne 15. januarja 2015, delno razveljavil in za obdobje 2013–2020 na novo določil število pravic, ki se dodelijo, in sicer 12.159.960 pravic. V točki 2 je delno razveljavil dodelitev pravic za obdobje 2013–2020, in sicer v delu, v katerem število dodeljenih pravic po odštetju pravic, dodeljenih za leto 2012, presega 7.599.975 pravic. Ugotovljeno je bilo, da naj bi bilo spremenjeno število dodeljenih pravic za obdobje 2013–2017 že v celoti izdano in da naj se za obdobje 2018–2020 pravice ne bi izdale.
- 4 V obrazložitvi je bilo navedeno, da naj bi bila razveljavitev v točki 1 posledica nadaljnega prenehanja vključevanja nekaterih mednarodnih letov v obveznost predaje na podlagi Uredbe (EU) 2017/2392 za obdobje 2017–2020. Razveljavitev v točki 2 naj bi bila posledica tega, da je družba Air Berlin po začetku postopka v primeru insolventnosti v skladu z lastnimi navedbami 28. oktobra 2017 opustila letalski promet. Operativna licenca EU naj bi prenehala veljati 1. februarja 2018.
- 5 Ugovor, vložen zoper odločbo z dne 28. februarja 2018, je nemški urad za trgovanje s pravicami do emisij zavrnil z odločbo o ugovoru z dne 19. junija 2018. Tožba ET se v bistvu nanaša na točko 2 odločbe z dne 28. februarja 2018 v različici, ki izhaja iz odločbe o ugovoru.

Bistvene trditve strank postopka v glavni stvari

- 6 **Tožeča stranka** meni, da delne razveljavitve v točki 2 odločbe ni bilo mogoče veljavno sprejeti na podlagi člena 48 in 49 VwVfG (razveljavitev protipravnega upravnega akta oziroma preklic zakonitega upravnega akta). Niti člen 11 TEHG niti preostale določbe TEHG naj ne bi vsebovali predpisov o odpravi sprejete odločbe o dodelitvi pravic operaterju zrakoplovov. Tudi volja zakonodajalca Unije naj bi nasprotovala odpravi dodelitve pravic. V uvodni izjavi 20 Direktive

2008/101/ES je navedeno: „Operatorjem zrakoplovov, ki prenehajo delovati, bi se morale pravice izdajati do konca obdobja, za katerega so jim že bile dodeljene pravice brez obveznosti plačila.“ Zakonodajalec Unije naj bi nedvoumno določil nadaljnji obstoj pravice do dodelitve. To naj bi bilo tudi upravičeno, saj bi skupna količina dodeljenih pravic do emisije ostala nespremenjena. Tožeča stranka se sklicuje na obrazložiten memorandum k predlogu zakona o uskladitvi pravnih podlag za nadaljnji razvoj evropskega trgovanja s pravicami do emisije z dne 27. junija 2018. Prihodnji predpis v novo dodanem odstavku 6 člena 11 TEHG naj bi zajemal ravno sporni primer iz tega postopka v glavni stvari. Vendar naj te pravne podlage še ne bi bilo, temveč naj bi se pripravljala šele za prihodnost. Zato naj trenutno še ne bi bilo ustrezne pravne podlage.

- 7 Vsekakor naj bi družba Air Berlin legitimno pričakovala, da bo odločba o dodelitvi pravic ostala v veljavi, in naj bi pravice za letalstvo, ki so ji bile izdane leta 2017, večinoma prodala že spomladi/poleti leta 2017. To naj bi storila v pričakovanju in zaupanju, da ji bodo v naslednjih letih trgovalnega obdobja izdane pravice do emisije. Pričakovanje glede nadaljnje veljavnosti odločbe o dodelitvi pravic naj bi bilo prav tako legitimno. Stečaja naj v trenutku prodaje pravic za letalstvo, izdanih leta 2017, še ne bi bilo mogoče predvideti.
- 8 Na podlagi dosedanjega vedenja tožeče stranke naj bi bilo družbi Air Berlin 11. avgusta 2017 v nasprotju s pričakovanji odpovedano financiranje, zaradi česar je družba postala zrela za stečaj. Tudi če bi bilo mogoče stečaj v trenutku prodaje že predvideti, naj bi družba Air Berlin še vedno imela legitimno pričakovanje. Iz že navedene uvodne izjave 20 Direktive 2008/101 nedvoumno izhaja, da bi družba Air Berlin z dodelitvijo pravic za tekoče obdobje lahko računala celo v primeru prenehanja delovanja.
- 9 Vsa letala flote družbe Air Berlin naj bi bila najeta pri različnih lizingodajalcih. V okviru predhodnega postopka in tudi po začetku postopka v primeru insolventnosti naj bi bili letališki sloti, dodeljeni družbi Air Berlin, ki omogočajo uporabo letališke infrastrukture na tako imenovanih koordiniranih letališčih na določen dan in ob določenem času za pristajanje ali vzletanje, prodani v povezavi s prodajo sredstev družbam Deutsche Lufthansa, Easyjet in Thomas Cook. Tožeča stranka ni seznanjena s tem, ali so ta podjetja prevzete slote dejansko uporabljala, kot jih je prej uporabljala družba Air Berlin, ali so uporabljala druge zračne poti. Prodani naj bi bili sloti za kratke in srednje dolge linije.
- 10 Tožeča stranka meni, da nadaljevanje letalskih dejavnosti v smislu člena 3f(1) Direktive 2003/87 ni bistveno za vprašanje nadaljnega obstoja pravice do dodelitve za operaterje v zračnem prevozu. Poleg tega naj vprašanje, kdaj gre za nadaljevanje v smislu zgoraj navedene določbe, do zdaj v sodni praksi ne bi bilo pojasnjeno.
- 11 Nerazumljivo naj bi bilo tudi, zakaj naj bi bil brez odprave odločbe o dodelitvi ogrožen javni interes za delujoč trg za trgovanje z emisijami in zakaj naj bi bila družbi Air Berlin neupravičeno omogočena korist v škodo drugih udeležencev.

Nevarnosti izkrivljanja konkurence naj ne bi bilo, ker naj družba Air Berlin sploh ne bi več konkurirala na trgu.

- 12 **Tožena stranka** navaja, da člena 48 in 49 VwVfG predstavljata zadostno podlago za razveljavitev dodelitve pravic za obdobje 2018–2020.
- 13 Prvotna dodelitev za obdobje 2013–2020 je temeljila na predpostavki, da bo družba Air Berlin letalsko dejavnost, za katero velja obveznost trgovanja s pravicami do emisije, opravljala do leta 2020. Družba Air Berlin naj od dokončnega prenehanja izvajanja letalskih operacij ne bi več spadala v sistem za trgovanje z emisijami, s tem pa tudi ne več na področje uporabe TEHG. S prenehanjem veljavnosti operativne licence naj družba Air Berlin ne bi bila več operater zrakoplovov. V skladu s TEHG naj bi bila pravica do dodelitve vezana na obstoj obveznosti trgovanja s pravicami do emisije. To naj ne bi bilo v nasprotju s pravom Unije. Sodišče naj bi v sodbi z dne 28. februarja 2018, *Trinseo Deutschland* (C-577/16, EU:C:2018:127), izrecno rabsodilo, da naprava spada v sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov le, če proizvajajo neposredne emisije CO₂. V skladu s to sodbo naj bi se lahko takšne pravice brezplačno dodelile samo tistim napravam, za dejavnosti katerih v skladu s členom 2(1) Direktive 2003/87 velja sistem trgovanja s pravicami do emisije. Ti predurarki naj bi ustrezno veljali za letalske dejavnosti.
- 14 Podobno naj bi člen 10(5) Uredbe št. 389/2013 določal, da se status računa operaterja zrakoplovov, ki ne opravlja več letov, ki so vključeni v sistem za trgovanje z emisijami, spremeni v „izključen“. Na takem računu naj v skladu s členom 10(6) Uredbe št. 389/2013 ne bi bilo več mogoče začeti nobenega postopka, razen za obdobje, v katerem status računa še ni bil nastavljen na „izključen“. Člen 56(1) Uredbe št. 389/2013 naj bi določal, da nacionalni administrator v preglednici nacionalnih dodelitev za letalstvo za vsako leto označi, ali je operater zrakoplovov upravičen do dodelitve za zadevno leto ali ne. Vključitev teh določb v Uredbo št. 389/2013 naj bi dokazovala, da mora biti razveljavitev odločb o dodelitvi dopustna.
- 15 Uvodna izjava 20 Direktive 2008/101 naj bi bila v nasprotju s sistemom za trgovanje z emisijami. Ta uvodna izjava naj bi bila oblikovana pred sprejetjem Uredbe št. 389/2013, ki je z njo nedvomno v nasprotju, in naj v uredbah št. 421/2014 z dne 16. aprila 2014 in 2017/2392 z dne 13. decembra 2017, s katerima je bila spremenjena Direktiva 2003/87 v zvezi z zračnim prevozom, ne bi bila ponovljena.
- 16 Tožeča stranka naj se tudi ne bi mogla sklicevati na legitimno pričakovanje družbe Air Berlin. Morebitno pričakovanje naj bi bilo legitimno samo, če bi družba Air Berlin pri prodaji pravic, ki so ji bile dodeljene za leto 2017, lahko pričakovala, da ji bodo pravice dodeljene, tudi če bo prenehala delovati. Tako stališče naj ne bi bilo mogoče niti na podlagi predpisov o dodelitvi niti na podlagi ravnanja tožene stranke. Razveljavitev naj bi bila tudi v interesu javnosti. Če bi pravice prišle na

trg, naj bi se zaobšlo načelo pravice do trgovanja z emisijami. S tem naj bi se izkrivila tržna cena.

- 17 Ohranitev dodelitve pri prenehanju letalskih dejavnosti naj ne bi bila združljiva s prepovedjo pomoči v skladu s členom 107 PDEU, načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco v skladu s členom 119(1) PDEU, pravico do svobode gospodarske pobude v skladu s členom 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in načelom enakosti pred zakonom v skladu s členom 20 Listine.

Kratka predstavitev utemeljitve predloga

- 18 Namen **prvega vprašanja za predhodno odločanje** je pojasniti pomen uvodne izjave 20 Direktive 2008/101. Predložitveno sodišče meni, da nobena konkretna določba zadevne sekundarne zakonodaje ne vsebuje predpisov, ki bi bili v nasprotju z vsebino te uvodne izjave. Temu sodišču se zato ne zdi prepričljivo, da bi družba smela obdržati dodeljene pravice za letalstvo kljub prenehanju opravljanja letalske dejavnosti.
- 19 V skladu s sodno prakso Sodišča je treba pri razlagi Direktive 2003/87 upoštevati tudi cilje, ki se uresničujejo s predpisom. Glavni cilj Direktive je varstvo okolja z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov. Brezplačna dodelitev pravic do emisije spada v okvir posebne ureditve prehodnih pravil, s katero se odstopa od načela, da je treba pravice do emisije dodeliti v skladu z mehanizmom prodaje na dražbi, uvedenim s členom 10 Direktive 2003/87 (glej sodbo z dne 20. junija 2019, ExxonMobil Deutschland, C-682/17, EU:C:2019:518, točki 71 in 82, in sodbo z dne 28. julija 2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, točka 39 in navedena sodna praksa). Ker pa v sekundarni zakonodaji ni ustreznih predpisov, mora to vprašanje podrobno pojasniti Sodišče ob upoštevanju ugovorov, ki jih tožena stranka navaja v zvezi s prepovedjo pomoči v skladu s členom 107 PDEU, načelom odprtega tržnega gospodarstva s svobodno konkurenco v skladu s členom 119(1) PDEU ter členoma 17 in 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- 20 Glede nadaljevanja letalskih dejavnosti v skladu s členom 3f(1) Direktive 2003/87 do zdaj ni bilo pojasnjeno, kaj pomeni nadaljevanje v smislu tega predpisa, niti ni bilo pojasnjeno, ali je pravica, da se obdržijo dodeljene pravice za letalstvo, odvisna od tega, ali so se letalske dejavnosti v smislu navedenega predpisa nadaljevale v celoti ali delno.
- 21 Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, je namen **drugega vprašanja za predhodno odločanje** pojasniti razlago in veljavnost določb členov 10(5), 29, 55 in 56 Uredbe št. 389/2013. Te določbe se nanašajo na posledice prenehanja opravljanja dejavnosti operaterja zrakoplovov, kar zadeva status računa in prenos pravic na račun.

- 22 **Tretje vprašanje za predhodno odločanje**, katerega namen je pojasniti, ali je odprava odločbe o dodelitvi v primeru prenehanja opravljanja letalskih dejavnosti v skladu s pravom Unije nujna, je pomembno za razlago nacionalnih določb o razveljavitvi in preklicu upravnih aktov akta iz členov 48 in 49 VwVfG, ki bo skladna s pravom Unije. Če je odgovor na tretje vprašanje pritrdilen, to vpliva na nacionalne določbe glede pravice do presoje, ki jo ima organ v skladu s členoma 48 in 49 VwVfG, in tudi glede trenutka, od katerega je mogoče oziroma treba razveljaviti odločbo o dodelitvi.
- 23 Četrto in peto vprašanje za predhodno odločanje sta pomembni za odločitev, če v tem tožbenem postopku pravno močne odločitve ne bo mogoče sprejeti pred koncem tretjega trgovalnega obdobja.
- 24 Tretje trgovalno obdobje se za upravljavce naprav, za katere velja obveznost trgovanja z emisijami, konča 31. decembra 2020. Določbi člena 28b(2) Direktive 2003/87 in člena 11(1) TEHG, kakor je bil spremenjen 18. januarja 2019, odpirata vprašanje, ali konec leta 2020 pri operaterjih zrakoplovov – za razliko od upravljavcev naprav – ne bo vplival na pravice do dodelitve, ki bodo takrat še odprte.
- 25 S **četrtem vprašanjem za predhodno odločanje** je treba pojasniti, kdaj se za operaterje zrakoplovov konča tretje trgovalno obdobje.
- 26 Če se bo odgovor na četrto vprašanje za predhodno odločanje glasil, da se tretje trgovalno obdobje tudi za operaterje zrakoplovov konča 31. decembra 2020, je predložitveno sodišče mnenja, da je **peto vprašanje za predhodno odločanje** pomembno za odločitev.
- 27 V skladu s sodno prakso nemških sodišč je konec prvega in drugega trgovalnega obdobja pomenil, da pravic do dodelitve, ki so bile do 30. aprila v letu, ki je sledilo koncu trgovalnega obdobja, še odprte, ni bilo več mogoče uveljavljati in so zaradi neobstoja izrecne prehodne določbe v nacionalni zakonodaji prenehale veljati. Tudi za tretje trgovalno obdobje v nacionalni zakonodaji ni prehodne določbe za pravice do dodelitve, v zvezi s katerimi pred sodiščem še tečejo postopki in so tako še odprte. Neobstoj prehodnih nacionalnih določb je bil utemeljen s tem, da so pravila za brezplačno dodelitev pravic do emisije v trgovalnem obdobju 2021–2030 dokončno določena v uredbi EU o dodelitvi pravic in da je kompenzacija pravic do dodelitve med več različnimi obdobji dopustna samo, če je to predvideno v uredbi EU o dodelitvi pravic za četrto trgovalno obdobje.
- 28 Predložitveno sodišče se izreka za enotno obravnavo pravic do dodelitve, ki so še odprte, v skladu z evropsko zakonodajo. Pri tem opozarja, da tega vprašanja izrecno ne ureja niti Direktiva 2003/87 niti Sklep 2011/278. Kompenzacije pravic do dodelitve med različnimi obdobji, na primer v obliki rezerve v skladu s sodno prakso, ne ureja niti Delegirana uredba (EU) 2019/331 Komisije z dne 19.

decembra 2018 (UL 2019, L 59, str. 8, uredba EU o dodelitvi pravic), ki je bila sprejeta v vmesnem času.

- 29 Rezerva obstaja samo za nove udeležence v skladu s členom 10a(7) Direktive 2003/87 in členom 18 uredbe EU o dodelitvi pravic ter kot posebna rezerva za operaterje zrakoplovov v skladu s členom 3f Direktive 2003/87. Določba člena 13 Direktive 2003/87 o veljavnosti pravic prav tako ne ureja vprašanja pravic, ki ob koncu tretjega trgovalnega obdobja še niso bile dodeljene. V skladu z uvodno izjavo 7 Sklepa (EU) 2015/1814 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2015 bi bilo treba pravice, ki se ne dodelijo napravam na podlagi člena 10a(7) Direktive 2003/87, in pravice, ki se ne dodelijo napravam zaradi uporabe člena 10a(19) in (20) navedene direktive (v nadaljevanju: nedodeljene pravice), vključiti v rezervo leta 2020. Po mnenju predložitvenega sodišča govori uvodna izjava 7 v prid temu, da prehod iz tretjega v četrto trgovalno obdobje ne pomeni prenehanja veljavnosti pravic do dodatne dodelitve, ki do takrat niso bile uveljavljene. Vendar pa usoda pravic do dodatne dodelitve, ki do konca tretjega trgovalnega obdobja niso bile uveljavljene, ni jasno urejena.
- 30 To vprašanje se zastavlja v več postopkih, ki še tečejo pred predložitvenim sodiščem in tudi pred nacionalnimi sodišči na drugih stopnjah. Ker pred koncem trgovalnega obdobja pravnomočnih odločb v vseh postopkih ne bo mogoče izdati in ker se upravljavci naprav zaradi dosedanje sodne prakse nemških sodišč bojijo, da bodo pravice do dodelitve prenehale veljati, se senatu že napovedujejo postopki za izdajo začasnih odredb. V teh postopkih za izdajo začasnih odredb senat ne more predvideti odločbe Sodišča, nujne za to vprašanje.
- 31 Predložitveno sodišče Sodišču predlaga, naj vprašanje, kako bo konec tretjega trgovalnega obdobja vplival na usodo pravic do dodelitve, ki do takrat še ne bodo uveljavljene, pojasni tudi neodvisno od odgovorov na druga vprašanja za predhodno odločanje, ker gre za načelno vprašanje, ki se postavlja v vseh sodnih postopkih v zvezi z dodatno dodelitvijo pravic do emisije, ki še tečejo v Uniji, in ga je treba nujno pojasniti zaradi pravne varnosti in enotnosti uporabe evropske zakonodaje o trgovanju z emisijami.